

sygn. akt I Cz 467/13

POSTANOWIENIE

Dnia 17 czerwca 2013r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie Wydział I Cywilny

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Tadeusz Strzyż

Protokolant : asyst. sędz. Aleksandra Hałabiś

po rozpoznaniu w dniu 17 czerwca 2013r. w Rzeszowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa E. U., S. U.

przeciwko J. S.

o zapłatę

- na skutek zażalenia pozwanej na postanowienie Sądu Rejonowego w Rzeszowie Wydział I Cywilny z dnia 1 lutego 2013r., sygn. akt I C 358/12

p o s t a n a w i a:

o d d a l i ć zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 1 lutego 2013r., sygn. akt I C 358/12 Sąd Rejonowy w Rzeszowie Wydział I Cywilny na podstawie art. 102 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, oddalił wniosek J. S. o zwolnienie z opłaty od apelacji. W uzasadnieniu Sąd wskazał, iż nie ma podstaw do zwolnienia pozwanej z opłaty od apelacji w wysokości 283 zł, gdyż osiąga dochody z prowadzonej działalności gospodarczej skoro wygenerowała stratę w wysokości 30 000,00 zł, posiada środki na zapłacenie comiesięcznego czynszu w wysokości 1 700,00 zł za lokal użytkowy, mąż posiada środki w wysokości 4 000, 00 zł na codzienne utrzymanie. Ponadto pozwana powinna liczyć się z kosztami związanymi z prowadzeniem postępowania i gromadzić potrzebne środki z dochodów uzyskanych w dłuższym okresie.

Zażalenia na powyższe orzeczenie dnia 12 kwietnia 2013r. złożyła pozwana, zaskarżając je w całości, zarzucając mu naruszenie art. 102 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych poprzez jego błędną wykładnię, a w konsekwencji jego niewłaściwe zastosowanie. Z uwagi na powyższe skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez zwolnienie pozwanej od kosztów apelacji w całości ewentualnie uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości i przekazania sprawy Sądowi Rejonowemu w Rzeszowie do ponownego rozpoznania. W uzasadnieniu skarżąca podkreśliła, iż oświadczenie majątkowe nie przywiduje obowiązku składania szczegółowych informacji odnośnie finansów firmy, a w przypadku gdy firma przynosi stratę, nie może być mowa o dochodzie. Zatem twierdzenie Sądu, iż powódka nie zdeklarowała dochodu są niezrozumiałe. Skarżąca zauważyła także, że nie mogła w dłuższym okresie gromadzić środków finansowych, gdyż jest stroną pozwaną w przedmiotowym procesie zatem nie była inicjatorem postępowania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje :

Zażalenie pozwanej nie jest zasadne i podlega oddaleniu.

Sąd Okręgowy podziela co do zasady stanowisko Sądu Rejonowego, który uznał, iż wniosek pozwanej o zwolnienie od uiszczenia opłaty od apelacji nie zasługuje na uwzględnienie w całości, z tym jednak zastrzeżeniem, iż w części argumentacja uzasadnienia Sądu pierwszej instancji jest nietrafna. W pierwszym rzędzie podkreślić należy, iż w przypadku uznania przez Sąd pierwszej instancji, iż oświadczenie majątkowe jest niepełne to jest zobowiązany do wdrożenia tryb uzupełnienia wniosku o zwolnienie od kosztów (art. 130 k.p.c.). Natomiast, jeśli Sąd powziął obawę, że podane przez stronę w oświadczeniu informacje mogą być niepełne, a nawet świadomie nierzetelne. W celu "zdyscyplinowania" wnioskodawcy sąd może odebrać od niego przyrzeczenie, z pouczeniem o możliwości wymierzenia grzywny w razie świadomego podania nieprawdziwych okoliczności (art. 102 ust. 3 w zw. z art. 111 ustawy). Błędnie zatem Sąd Rejonowy dokonał ustaleń i oceany stanu majątkowego strony pozwanej w oparciu o przypuszczenia co do kondycji finansowej firmy pozwanej.

W drugiej jednak strony w ocenie Sądu Okręgowego dane podane przez pozwaną w oświadczeniu majątkowym są wystarczające do rozstrzygnięcia przedmiotowego wniosku o zwolnienie z opłaty od apelacji. Na tym etapie postępowania pozwana jest zobowiązana do uiszczenia opłaty od apelacji w wysokości 283 zł. Prowadzi działalność gospodarczą, która przynosi stratę w wysokości 30 000 zł. Jednak na ocenę realnych możliwości uiszczenia kosztów sądowych, wpływa także porównanie wspólnych dochodów obojga małżonków, z którego powinny być pokrywane wszelkie wydatki, nie wyłączając kosztów związanych z procesami sądowymi, niezależnie od tego z udziałem którego z małżonków toczą się te procesy (por. orzeczenia SN w sprawach o sygn.: IV CZ 171/78, I CZ 118/71, I CZ 37/67). Pozwana wraz z mężem dysponują miesięcznym dochodem w wysokości około 4 000,00 zł, pozwana jest właścicielką nieruchomości rolnej i mieszkania własnościowego. Natomiast opłata od apelacji stanowi niewielki ułamek uzyskiwanego dochodu. W tej sytuacji trudno pozwaną uznać za osobę ubogą, która wymaga wsparcia ze strony państwa. Należy też zaznaczyć, iż brak dochodów z prowadzonej działalności gospodarczej nie zawsze oznacza jej złą kondycję finansową, gdyż strata może wynikać np. z dokonanych inwestycji, czy zakupu towarów.

W tej sytuacji podzielić należy ocenę Sądu Rejonowego, iż pozwana jest w stanie ponieść opłatę sądową od apelacji bez obawy popadnięcia w niedostatek zagrażający koniecznemu, minimalnemu utrzymaniu, nawet pomimo deklarowanych obciążeń finansowych. Należy też podkreślić, że konieczność uiszczenia kosztów sądowych może wymagać wyrzeczeń osobistych od strony obciążonej takim obowiązkiem, gdyż opłaty sądowe nie mogą być traktowane jako wydatki drugorzędne, ponoszone wyłącznie po zaspokojeniu wszystkich innych potrzeb zobowiązanego.

Ponadto spór sądowy pomiędzy stronami trwa od lutego 2012 r., co oznacza, że pozwana powinna była przygotować się finansowo na poniesienie ewentualnych kosztów sądowych, na wypadek odwołania się od niekorzystnego dla siebie orzeczenia sądu.

Mając na uwadze powyższe okoliczności, Sąd na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji postanowienia.